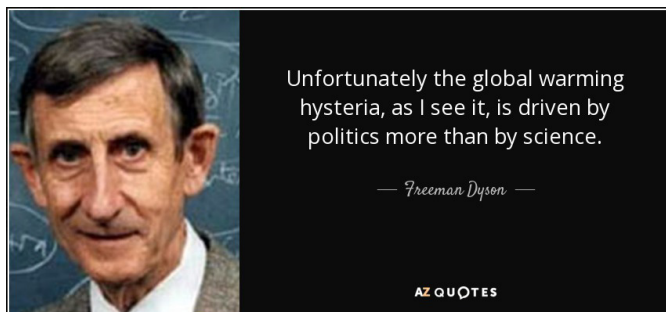

Eliteprofessor og klimaskeptiker Freeman Dyson er død

Ole Henrik Ellestad*

Matematikeren, fysikeren, humanisten og klimaskeptikeren Freeman Dyson er død. Princeton-professoren var en meget sterk kritiker av IPCC: «Deres klimamodeller beskriver ikke den reelle verden», «Fordelene ved økt CO₂ er langt større enn ulempene» og «Verdens største onder er fattigdom, underutvikling, arbeidsløshet, sykdommer og sult».

Hvem var Freeman Dyson?

Han var matematikeren som *entret fysikken* som 26 åring, med sitt banebrytende arbeid innen kvanteelektrodynamikk som bidro til å forene teorier fra forskere som senere fikk Nobelpris i fysikk. Robert Oppenheimer inviterte ham i 1952 til en livslang stilling som senere ble et professorat i 'Mathematical Physics and Astrophysics, Institute of Advanced Study, Princeton', (derav tilnavnet 'den moderne Einstein').

Han var vidunderbarnet som tok en bachelor-grad i matematikk ved Cambridge. Ingen PhD-grad, men han mottok gjennom livet mer enn 20 honorære PhD ved mange av de fremste universiteter der han også var en skattet foredragsholder om fremtidsproblemstillinger. Han foretrakk å løse kompliserte brikker i ulike 'puslespill' innen matematikk, fysikk, og engineering. Han var også medlem i JASON-komiteen, en gruppe elitevitenskapsmenn som gir amerikanske myndigheter råd i vitenskapelige spørsmål. Han kunne også endre standpunkt dersom ny kunnskap ble tilgjengelig, men forble en markant klimaskeptiker til sin død.

Kritikk av IPCC

Han brød seg ikke om forsøkene fra IPCC-leiren på hetsing og anklager om kjetteri, men fulgte de vitenskapelige prinsipper og stolte på egen erfaring, den vitenskapelige litteratur, *diskusjoner og samtaler* samt sine vurderinger som han opplevde var bredt akseptert.

Han påpekte: «The global warming crusade has been driven by many forces: political imperatives, huge amounts of research funds for scientists willing to support politicians, crony capitalists getting rich from 'saving the planet', the puzzling need by so many people to feel a sense of guilt, anxieties about overpopulation of the world, etc.». «Alt som ser ille ut blir rapportert. Alt som ser bra ut blir ikke omtalt», som at grønlendere elsker et varmere klima fordi det har gjort livet mye enklere. De håper det fortsetter var hans inntrykk fra besøket.

Kritikk av modellene

«Jeg tror ikke de forstår klima» hevder Dyson som har vært i godt selskap på Princeton. Datamaskinens legendariske pioner *John von Neumann* ledet i 1955 en stor internasjonal konferanse om klimadynamikk med alle ledende meteorologer inklusive datidens norske 'ess' *Jacob Bjerknes* og *Arnt Eliassen*.

Kun ett foredrag handlet om CO₂ som viste datidens beskjedne betydning, sterkt i strid med dagens vrengebilde om at CO₂-teorien har vært akseptert fra 1800-tallet (*KN 194*). Mulighetene for neste istid kom i fokus de neste 20 år. Også de første datamodeller (Syukuro Manabe) benyttet Princeton computermiljøet i den hensikt å øke forståelsen – ikke produsere fiktive tall for politikere. Senere ble også *William Happer*, en ledende strålingsfysiker, professor samme sted.

Dyson understreker at beregningene blir ikke bedre enn modellenes konstruksjon og input. Han har studert dem og vet *hva de kan gjøre*. De er ekstremt overforenklete og beskriver ikke den reelle verden. De reflekterer en dårlig forståelse av fysikkens 'first principles', og fanger ikke effektene i kompleksiteten i de interaktive systemene. Atmosfæren mellom bakken og toppen av atmosfæren der strålingen forlater jorda og der varmeoverføring skjer, er sterkt forenklet.

Modellene gjør en dårlig jobb også i beskrivelsen av skyer, støv, kjemi og biologi til naturområder, dyrket mark og skog. De er fulle av ('fudge') faktorer som 'pynter på resultatet' når forskerne tilpasser modellene til observerte data (tuning, se *KN 258*). Men det er ingen grunn til at de samme faktorer gir riktige resultater i en verden med mer CO₂.

Typisk eksempel på 'fudge' faktorer er skyer. Hvert inndelingsområde på jordoverflaten er karakterisert ved temperatur, trykk, tetthet, fuktighet, vindhastighet, skydekke, etc. Modellens celle er mye større enn en sky som da må angis med en brøkdel av cellen (*KN 260*). Empiriske formler gir nedbørshastighet for regn og snø, med gitt fuktighet og skydekke. De empiriske formler inneholder mange koeffisienter som tilpasses observasjoner, men er ikke nødvendigvis de samme ved endrede forhold. Faktorer som snøsmelting og vegetasjonsendring kan ikke bli modellert i detalj.

CO₂ på kloden

Dyson samarbeidet med Oak Ridge i 1970-årene om *grunnleggende studier av CO₂-syklusen* mellom de betydelige reservoarene vegetasjon, jord, atmosfære, hav og fossilt brensel. Men myndighetene prioriterte modeller som der ved hadde mangelfull forståelse av interaksjonene mellom CO₂-reservoarene.

Han omtaler at eksperimenter ved Harvard for 15 år siden med utveksling mellom reservoarene og CO₂-transport opp og ned i luften med målinger 10 ganger per sekund gir *annen forståelse enn IPCCs karbonsyklus*.

Men det viktigste er at mer CO₂ og høyere temperatur er en betydelig fordel for plantevekst. Kloden *er blitt grønnere* med skogvekst og rekordavlinger.

Konklusjon

Det finnes ingen konsensus eller veletablert vitenskap når Dyson som en av verdens ledende teoretiske fysikere hevder følgende:

- De forstår ikke klima
- Global oppvarming er ikke global, men minimumtemperaturen øker primært i kalde regioner, vinter og nattetid
- Klimamodellene beskriver ikke den reelle verden, skyer er særlig mangelfullt modellert, og det foreligger ingen vitenskapelige bevis for at oppvarmingen er farlig
- Økt CO₂ gir store fordeler i plantevekst og avlinger
- Klimaideologi og propaganda erstatter vitenskapen og vender folks oppmerksomhet bort fra de mer presserende problemer som fattigdomsbekjempelse, med mere
- Klimahysteriet er drevet mer av politikk enn vitenskap